

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра політології і державного управління

Анатолій Ключкович

**ПЕРЕХІД ДО ДЕМОКРАТІЇ В СЛОВАЧЧИНІ:
ДИНАМІКА ТА СУПЕРЕЧНОСТІ
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ**

МОНОГРАФІЯ

Ужгород
«АУТДОР – ШАРК»
2019

УДК 321.7-045.23 (437.6) «1989/2019»
К-52

*Рекомендовано до друку Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №6 від 30.05.2019 р.)*

Рецензенти:

Климончук Василь Йосипович – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Остапець Юрій Олександрович – доктор політичних наук, доцент, декан факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Ротар Наталія Юріївна – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Ключкович А. Ю.

К-52 Перехід до демократії в Словаччині: динаміка та суперечності суспільно-політичних трансформацій: монографія. Ужгород: АУТДОР – ШАРК, 2019. 416 с.

ISBN 978-617-7796-07-6

У монографії досліджено суспільно-політичні трансформації у Словацькій Республіці в умовах переходу до демократії. Розкрито теоретико-методологічні засади та проблеми дослідження посткомуністичних трансформацій у країнах Центрально-Східної Європи. Проаналізовано основні чинники, цілі та динаміку політичних змін на різних етапах демократичного транзиту Словаччини. Висвітлено трансформаційні процеси на рівні партійної системи, державно-владних інститутів, громадського сектора та політичної культури словацького суспільства. З'ясовано основні проблеми та тенденції розвитку словацької демократії на сучасному етапі.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, громадських діячів і широке коло читачів, що цікавляться політичним розвитком Словаччини та регіону Центрально-Східної Європи.

УДК 321.7-045.23 (437.6) «1989/2019»

© Ключкович А. Ю., 2019

ISBN 978-617-7796-07-6

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демократичних трансформацій у посткомуністичних країнах Центрально-Східної Європи	12
РОЗДІЛ 2. Федеральний етап демократичного транзиту Словаччини	56
2.1. Колапс комуністичного режиму та установчі вибори 1990 р.	56
2.2. Основні напрями демократичних перетворень у 1990-1992 рр.	81
2.3. Національно-політична трансформація і розпад ЧСФР.....	98
2.4. Особливості посткомуністичної політичної культури словацького суспільства.....	111
РОЗДІЛ 3. Політичний режим у період прем'єрства В. Мечіара: протистояння авторитарних і демократичних тенденцій розвитку	130
3.1. Передумови та чинники «гібридизації» політичного режиму.....	130
3.2. «Політика мечіаризму» як механізм концентрації влади в 1994-1998 рр.....	148
3.3. Громадські організації та політична опозиція в боротьбі з авторитарними тенденціями.....	166
РОЗДІЛ 4. Консолідація демократії в Словацькій Республіці	183
4.1. Динаміка політичного процесу і реформи уряду М. Дзурінди.....	183
4.2. Модернізація політико-інституційних засад демократії.....	198

4.3. Розвиток «третього» сектора в контексті трансформаційних процесів.....	212
4.4. Політико-культурний вимір консолідації демократії.....	221

РОЗДІЛ 5. Проблеми та тенденції розвитку словацької демократії на сучасному етапі..... 244

5.1. Особливості партійно-політичного розвитку в контексті парламентських виборів 2006-2016 рр.....	244
5.2. Політико-інституційні проблеми організації державної влади.....	269
5.3. Держава та неурядовий сектор: динаміка і труднощі взаємовідносин.....	292
5.4. Політична свідомість і громадянська участь словаків у контексті сучасних викликів.....	303

ВИСНОВКИ..... 334

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 349

ДОДАТКИ..... 390